

P7_TA(2011)0592

Tunezja: przypadek Zakariego Bouguiry

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 15 grudnia 2011 r. w sprawie Tunezji: przypadek Zacharii Bouguiry

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje niedawne rezolucje w sprawie Tunezji, w szczególności rezolucję z dnia 3 lutego 2011 r.¹,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 7 kwietnia 2011 r. w sprawie przeglądu europejskiej polityki sąsiedztwa – wymiaru wschodniego²,
  - uwzględniając wspólny komunikat wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz Komisji z dnia 25 maja 2011 r., zatytułowany „Nowa koncepcja działań w obliczu zmian zachodzących w sąsiedztwie” (COM(2011)0303),
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 25 kwietnia 2002 r. w sprawie komunikatu Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego w sprawie roli Unii Europejskiej we wspieraniu praw człowieka i demokratyzacji w państwach trzecich³,
  - uwzględniając wnioski z posiedzenia grupy zadaniowej UE-Tunezja, które odbyło się w dniu 28 i 29 września 2011 r.,
  - uwzględniając konwencję ONZ w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania oraz protokół dodatkowy do tej konwencji,
  - uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych, zwłaszcza jego art. 7 i 9,
  - uwzględniając art. 122 ust. 5 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że w dniu 13 listopada 2011 r. na lotnisku Tunis-Kartagina tunezyjski student medycyny Zacharia Bouguira był świadkiem, jak funkcjonariusze służb porządkowych publicznie i wielokrotnie dokonywali aktów przemocy wobec grupy młodych Marokańczyków, którzy przyjechali obejrzeć finałowy mecz piłkarski afrykańskiej ligi mistrzów rozgrywany między Wydadem Casablanca a Espérance Sportive Tunis;
- B. mając na uwadze, że na widok wyjątkowo brutalnej napaści funkcjonariuszy służb porządkowych na 13 Marokańczyków, którym skrupowano ręce i których obezwładniono, Zacharia Bouguira zaczął filmować zdarzenie przy pomocy telefonu komórkowego, zamierzając umieścić nagranie w internecie, by położyć kres bezkarności sprawców tego rodzaju aktów, które były powszechne za rządów Ben Alego, i przyczynić się w ten sposób do tworzenia demokratycznej Tunezji w oparciu o poszanowanie praw człowieka i

---

¹ Teksty przyjęte, P7_TA(2011)0038.

² Teksty przyjęte, P7_TA(2011)0154.

³ Dz.U. C 131 E z 5.6.2003, s. 147.

podstawowych wolności;

- C. mając na uwadze, że pracownik ochrony natychmiast uniemożliwił Zacharii Bouguirze dalsze filmowanie oraz że młody człowiek został brutalnie pobity przez około 20 policjantów i zabrany wraz z grupą młodych Marokańczyków na posterunek na obrzeżach lotniska;
- D. mając na uwadze, że Zacharię Bouguirę zatrzymano arbitralnie na trzy godziny oraz że w tym czasie był on ofiarą powtarzających się aktów przemocy i zastraszania, które można zakwalifikować jako nieludzkie i poniżające traktowanie; mając na uwadze, że w czasie, kiedy był przetrzymywany, młody człowiek widział również warunki, w jakich zatrzymano młodych Marokańczyków, oraz był świadkiem ich nieludzkiego i poniżającego traktowania;
- E. mając na uwadze, że po rozstawieniu oddziału antyterrorystycznego przed posterunkiem straży granicznej na miejsce zdarzenia wysłano reporterów tunezyjskich stacji telewizyjnych Al Wataniya, Hannibal i Nesma, skąd w nocy z dnia 13 na 14 listopada 2011 r. nadali oni komunikat uzasadniający zatrzymanie grupy młodych marokańskich kibiców pod zarzutem domniemanego popełnienia aktów wandalizmu w sali odlotów lotniska;
- F. mając na uwadze, że zwolnienie Zacharii Bouguiry uzyskano dzięki interwencji jego matki i prawniczki, która udała się na miejsce zdarzenia; mając na uwadze, że dziewięciu spośród trzynastu marokańskich kibiców przetrzymywano od 13 do 21 listopada 2011 r., a następnie przewieziono do więzień w Buszusy i Morniadze;
- G. mając na uwadze, że w dniu 17 listopada 2011 r. Zacharia Bouguira złożył w prokuraturze generalnej pozew przeciwko członkom sił bezpieczeństwa zamieszanym w opisywane w wydarzenia, zarzucając im stosowanie tortur, oraz przeciwko Ministerstwu Spraw Wewnętrznych, a także mając na uwadze, że został on przesłuchany przez prokuraturę w dniu 8 grudnia 2011 r.;
- H. mając na uwadze, że tunezyjscy adwokaci i organizacje obrońców praw człowieka stwierdzają, że mimo obalenia reżimu Ben Alego siły bezpieczeństwa nadal regularnie stosują brutalne praktyki i dokonują aktów przemocy na mieszkańcach, co jest sprzeczne z międzynarodowymi zobowiązaniami podjętymi ostatnio przez Tunezję w dziedzinie praw człowieka;
- I. mając na uwadze, że prawidłowe funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości i policji oraz walka ze stosowaniem tortur i z bezkarnością to zasadnicze elementy tworzenia prawdziwego państwa prawa, a także mając na uwadze, że przestrzeganie tych podstawowych zasad musi być jednym z głównych przedmiotów troski przyszłego tunezyjskiego rządu przy podejmowaniu priorytetowych reform, jak i jednym z głównych tematów prac zgromadzenia konstytucyjnego;
- J. mając na uwadze, że zwolennicy dawnej partii RCD są nadal bardzo liczni i aktywni w administracji ministerstwa spraw wewnętrznych i ministerstwa sprawiedliwości;
- K. mając na uwadze, że po latach ucisku sprawą fundamentalną jest przywrócenie zaufania między obywatelami a władzami, zwłaszcza siłami bezpieczeństwa i wymiarem sprawiedliwości, oraz że mieszkańcy Tunezji regularnie domagają się odrzucenia dawnych praktyk i wzywają do poszanowania podstawowych zasad demokratycznego państwa;

- L. mając na uwadze, że jeśli Tunezja ma się stać państwem opartym na wartościach demokratycznych i jeśli arabska wiosna ma przynieść owoce i trwałe zmiany, to osoby winne omawianych czynów oraz innych przypadków stosowania tortur, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania lub karności muszą być ścigane w ramach uczciwych i przejrzystych procedur, by położyć kres bezkarności sprawców tego rodzaju przestępstw;
1. z zadowoleniem przyjmuje międzynarodowe zobowiązania podjęte przez Tunezję od czasu upadku reżimu Ben Alego, zwłaszcza w kwestii współpracy z ONZ w ramach specjalnych procedur i mechanizmów zwalczania tortur oraz niehumanitarnego i poniżającego traktowania; w związku z tym wzywa władze Tunezji do zagwarantowania Zacharii Bouguirze prawa do procesu sądowego zgodnego z normami międzynarodowymi, by wyjaśnić poważne naruszenia praw człowieka, których padł on ofiarą, oraz pociągnąć do odpowiedzialności sprawców opisywanych czynów; wzywa również do przeprowadzenia śledztwa w sprawie złamania praw 13 obywateli Maroka;
  2. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w dniu 29 czerwca 2011 r. Tunezja ratyfikowała protokół dodatkowy do konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur, a także fakt, że Tunezja ratyfikowała międzynarodową konwencję w sprawie ochrony wszystkich osób przed wymuszonymi zaginięciami oraz pierwszy protokół dodatkowy do międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych;
  3. wzywa wiceprzewodniczącą Komisji/ wysoką przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz Europejską Służbę Działań Zewnętrznych, by na bieżąco informowały Parlament Europejski o działaniach podjętych przed tunezyjskimi władzami i o ich następstwach;
  4. jest świadom wyzwań stojących przed Tunezją w procesie przemian demokratycznych; wzywa rząd Tunezji i zgromadzenie konstytucyjne oraz zainteresowane związki zawodowe, by niezwłocznie zaangażowały się w proces nieodwracalnych reform przede wszystkim w sektorze bezpieczeństwa, zwłaszcza w policji i wymiarze sprawiedliwości, by zapewniły niezawisłość władzy sądowniczej oraz zagwarantowały wolność i niezależność prasy i mediów z myślą o stworzeniu solidnej i trwałej demokracji;
  5. uważa, że reforma sektora bezpieczeństwa i zwalczanie bezkarności to nieodzowne zadania, które należy podjąć niezwłocznie; uważa również, że tylko wykonanie tych zadań pozwoli zagwarantować utworzenie trwałego państwa prawa i zainicjowanie procesu pojednania narodowego; uważa, że przekształcenie policji, której zadaniem jest utrzymywanie porządku i kontrola, w policję, której celem jest ochrona osób i mienia, to zasadniczy element demokratycznych przemian; w związku z tym apeluje, by reformę tę przeprowadzono w ścisłej współpracy z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego działającymi w tej dziedzinie;
  6. ponownie wyraża poparcie dla uzasadnionych demokratycznych aspiracji mieszkańców Tunezji i swoje zaangażowanie w tę sprawę oraz z zadowoleniem przyjmuje pomyślnie przeprowadzone pierwsze wolne wybory w tym kraju, które odbyły się w dniu 23 października 2011 r. i były zarazem pierwszymi wyborami po wydarzeniach arabskiej wiosny, przy czym zgromadzeniu konstytucyjnemu przypadło w udziale historyczne zadanie opracowania ram, w których powstanie państwo oparte na zasadach demokracji i państwa prawa oraz na podstawowych wolnościach;
  7. podkreśla, że wolność słowa, zarówno w internecie, jak i poza nim, ma podstawowe

znaczenie dla wolnego i demokratycznego społeczeństwa oraz dla ochrony i propagowania innych praw; podkreśla, że wolny dostęp do informacji i środków komunikacji oraz niecenzurowany dostęp do internetu (wolność internetu) to prawa powszechne niezbędne do zapewnienia przejrzystości i odpowiedzialności w życiu publicznym;

8. wzywa wiceprzewodniczącą Komisji/ wysoką przedstawiciel Unii ds. zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Europejską Służbę Działań Zewnętrznych i Komisję, by nadal wspierały Tunezję w procesie demokratycznych przemian, w pierwszej kolejności opracowując – zgodnie z celami nowej europejskiej polityki sąsiedztwa – program wspierania reformy sektora bezpieczeństwa, szczególnie policji, a także program wspierania reformy wymiaru sprawiedliwości jako elementu reform realizowanych przez rząd, przy czym do programu tego należy włączyć mechanizm konsultacji i oceny przez społeczeństwo obywatelskie; z naciskiem wzywa Europejską Służbę Działań Zewnętrznych do należytego informowania Parlamentu o toczących się negocjacjach w sprawie nowego planu działań UE-Tunezja oraz o pracach grupy zadaniowej UE-Tunezja;
9. wzywa rząd Tunezji i zgromadzenie konstytucyjne, by rozważyły utworzenie – zgodnie z międzynarodowymi normami, zwłaszcza z zasadami paryskimi – krajowej rady praw człowieka dysponującej mechanizmami umożliwiającymi obronę i ochronę przez łamaniem praw człowieka oraz upoważnionej do przyjmowania wniosków osób fizycznych i do prowadzenia niezależnych dochodzeń;
10. z zadowoleniem przyjmuje sprawozdanie krajowej komisji badającej przypadki korupcji i malwersacji, które opublikowano wreszcie w dniu 11 listopada 2011 r. i jest zdania, że wdrażanie w praktyce wniosków z tego sprawozdania ma zasadnicze znaczenie dla umożliwienia wymiarowi sprawiedliwości należytego zbadania trzystu wniesionych spraw, z których połowa dotyczy osób należących do dawnego klanu prezydenckiego; podkreśla, że analiza wspomnianej komisji to również ważny wkład w prace nowo wybranego zgromadzenia konstytucyjnego, które rozpoczęły się w dniu 22 listopada 2011 r., przy czym nowa konstytucja powinna oznaczać ostateczne zamknięcie okresu rządów Ben Alego;
11. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, wiceprzewodniczącej Komisji/ wysokiej przedstawiciel Unii ds. zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Komisji, Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych, rządowi i parlamentom państw członkowskich, prezydentowi i rządowi Tunezji oraz zgromadzeniu konstytucyjnemu.